

stemmelse: „eller dog staa i nær Forbindelse med hans Bestfæstelse i dette“, vilde det ske endnu sjældnere, end det nu er Tilfældet. Man kunde maaske sige: Mesteren maa ikke i nogen væsentlig Grad anvende Lærlingen til andet Arbejde end det, der er overensstemmende med den Undervisning, han nu overhovedet skal have. Der er endnu et Forhold, som jeg vilde ønske ligeledes maatte blive taget under Overveielse, og mine Bemærkninger i saa Henseende ere begrundede i Hensynet til den Virksomhed, som denne Forening udfolder. Det er nemlig Tilfældet i denne, at, naar der mellem en Mester og en Lærling — som naturligtvis begge maa høre under Foreningen — opstaar Uenighed, kaldes først begge Parter op for Bestyrelsen, og denne søger da i Mindelighed at mægle imellem dem. Vel at mærke, det er altid Folk af Jaget, der mægle imellem Folk af samme Jag. De kjende hinanden, kjende Bedkommendes smaa Skrøbeligheder og Dygtighed. Det er, efter hvad der er mig meddelt, særdeles ofte Tilfældet, at en Mægling fører til et yderst heldigt Resultat, men fører nu denne Mægling ikke til dette Resultat, er ifølge Arbejdskontrakten de Paagjældende forpligtede til at underkaste sig en Voldgiftskjendelse. Denne Voldgiftskjendelse bliver ligeledes afgiven af en Formand og af Jagmænd, og det er altid afgjort, at der, naar Kjendelsen skal affiges i en Sag, der angaar et vist Jag, ogsaa er Jagkyndige tilstede i Voldgiftsretten. Jeg kunde ønske, at denne Voldgiftsrets Afgjørelse kunde faae en forøget Betydning. Den har naturligtvis mellem Mestere og Lærlinge sin fulde Gyldighed, naar det staa i Kontrakten, at de vægerlig have at rette sig efter, hvad Voldgiftsretten har bestemt, men hvad jeg derimod anser for mere tvivlsomt, eller hvad jeg ialtsald beder henstillet til Overveielse, er, hvorvidt en saadan Voldgiftskjendelse er erigibel; thi naar man, for at faae den erigibel, er nødt til at henvende sig til Domsstolene, vil der jo i en Sag af denne Natur blive spildt en lang Tid, uden at Sagen egentlig nyder videre Fremme end netop den, at den bliver erigibel, thi i selve Afgjørelsen kan der efter min Mening slet ikke være Tale om at gjøre nogen Forandring, naar Kontrakten hjemler, at Voldgiftsrettens Kjendelse skal være det egentlig Afgjørende. Paa denne Maade vil der altsaa paa et Omraade, som ikke er saa ganske lidet, være naaet det Tilsyn, som den ærede Lands-thingmand for 10de Aarhundrede saa stærkt saaned, og om man nu end ikke kan opnaa det paa hele det Omraade, hvor der er Tale om at ordne Lærlingeforholdet, er det dog godt, om man kunde naae det i et saadant Omfang som det, jeg tror, at denne Forening til Lærlinges Udvikling formaar at virke i. Med disse saa Ord skal jeg slutte.

Orenbøll: Det foreliggende Lovforslag er fra flere Sider af de foregaaende Talere blevet lovpriist baade i sin Helhed og i sine enkelte Bestemmelser, saa jeg skal aldeles ikke gaa nærmere ind paa den Side af Sagen, ihvorvel jeg kan samstemme med dem. Men selv om man kan samstemme i den Række, der ligger til Grund for et Lovforslag, kan der jo være enkelte Bestemmelser, som man kunde ønske at gjøre opmærksom paa til Rettelse eller til nærmere Overveielse for det eventuelle Udvalg. Jeg vil nu tilkæde mig at begynde med den aller sidste Paragraf i Lovforslaget, der jo har en væsentlig Betydning. Det er nemlig § 15, ifølge hvilken alle hidtil gjældende Lovbestemmelser angaaende Forholdet imellem Læremester og Lærlinge ophæves, forsaavidt de ikke udtrykkelig ere opretholdt ved denne Lov. Det er jo en Bestemmelse, som ikke kan misforstaaes, og som kan være fuldkommen rigtig, men man maa jo saa paa den anden Side være meget varsom og nøjsøende med at faae Alting med i Loven, naar man saaledes med eet Slag hæver alle de tidligere gjældende Regler om Forholdet mellem Læremestre og Lærlinge. Vi have ikke mange af dem. Det er nærmest Fr. 21de Marts 1800 om Haandværkslaug og enkelte Paragrafer i Næringsloven af 29de December 1857, men jeg tror, at det er overset, at der findes ikke saa faa detaillerede Bestemmelser, der ikke ere i Harmoni med denne Lov, i Loven af 23de Mai 1873 om Børns og unge Menneskers Anvendelse i Fabrikker. Den foreliggende Lov handler jo saavel om Handlende som om Fabrikanter og Haandværkere, altsaa den maa enten lade Bestemmelserne i Loven af 23de Mai 1873 om de Forhold, der skulle iagttages med Hensyn til unge Menneskers og Børns Arbejde, blive staaende ved Siden af, eller ogsaa optage dem. Det Sidste vilde jeg nu anse for mindre heldigt, men jeg henleder derfor ved den fremtidige Behandling Opmærksomheden derpaa, fordi det ikke gaar an at sætte en saadan Bestemmelse i § 15, saalænge vi have disse afvigende Bestemmelser i Loven af 1873 ved Siden af. Jeg skal i saa Henseende uden at gaa nærmere ind derpaa blot paapege, at der i dette Lovforslags § 5 staa, at Arbejdstiden for Lærlinge under 18 Aar ikke i noget Tilfælde maa overstige 12 Timer i Døgnet. Altsaa, Børn og unge Mennesker maa ikke som Lærlinge arbejde mere end 12 Timer i Døgnet, men ser man nu efter, hvad der staa i Loven af 1873, saa findes den meget strenge Bestemmelse, at forsaavidt Børnene ere under 14 Aar, maa de ikke arbejde mere end 6 Timer i Døgnet, og ere de mellem 14 og 18 Aar maa de arbejde i 12 Timer, men skulle have 1½ Time fri før Kl. 3, maa ikke arbejde før Kl. 5 eller efter Kl. 9 om Aftenen o. s. v.; ved Maaltiderne skulle de